

MĀ• JEĀ TĀŠ Ā~EMESLO ZLATĀ• DNO?

PondĀ•lĀ-, 14 Ā™Ā-jen 2019

Ā~kĀ; se, Ā¾e Ā™emeslo mĀ; zlatĀ½ dno, pak ale je divnĀ½, Ā¾e jich nenĀ- jak naseto a dobrĀ©ho Ā™emeslnĀ-ka abys p kdyĀ¾ najdeĀ; tak buĀ• je to neumĀtel a kdyĀ¾ nĀ;hodou umĀ-, tak mĀ; diĀ;Ā™ nabitĀ½ a za odvedenou prĀ;ci tĀ; pak klid pĀ™ipravĀ- i o poslednĀ- pĀ;tikaĀ•ku. Z tĀ;chto dĀ~vodĀ~ se jim snaĀ¾Ā-m vyhnout, pokud to jenom trochu jde. RadĀ;ji si to z sama, neĀ¾ aby to zmatlal nĀ;jakĀ½ umĀlec a jĀ; mu za to jeĀ;tĀ; platila.

ZasekĀ;val se mi na

domovnĀ-ch dveĀ™Ā-ch pĀ™Ā-davnĀ½ zĀ;mek a protoĀ¾e jsem mĀ;la obavy, Ā¾e jednou uĀ¾ neodemknu, vyhledala jsem na netu zĀ;meĀ•nictvĀ-, kterĀ© zastupuje firmu FAB a objednala novou cylindrickou vloĀ¾ku. MĀ;li ji na skladĀ; a tak hned druhĀ½ den jsem pro ni zajela do Prahy, do VrĀ;ovic. KdyĀ¾ uĀ¾ jsem tam byla, tak jsem se zeptala zĀ;meĀ•nĀ-ka, jestli by mĀ;li i dlouhou fabku pro dveĀ™nĀ-bezpeĀ•nostnĀ- zĀ;voru FAB 1550, ve 4. bezpeĀ•nostnĀ- tĀ™Ā-dĀ;, jak po mnĀ; vyĀ¾aduje pojiĀ;Ā;ovna. ChlĀ;pek byl hroznĀ; ochotnej, hned fabku pĀ™edloĀ¾il, ale Ā¾e se musĀ- upravit. NormĀ;lnĀ- fabka mĀ; jenom jednu packu, kterĀ; otĀ;Ā•- zĀ;mkovĀ½m mechanismem, dveĀ™nĀ- zĀ;vora musĀ- mĀ-t fabku s koleĀ•kem, s nĀ;kolika packami, kterĀ© tam zĀ;meĀ•nĀ-k musĀ- dodateĀ•nĀ; vloĀ¾it.

Za tĀ½den jsem si ji

vyzvedla uĀ¾ upravenou a vyplĀ;zla 3.000,- KĀ•.

Doma jsem zĀ;voru

rozmontovala a v tomto momentĀ; jsem uĀ¾ byla naĀ;tvanĀ;: fabka, co mĀ;im doposud ve dveĀ™Ā-ch, mĀ; pastorek se dvanĀ;cti ozuby, a ten chytrĀ;k do novĀ© fabky vloĀ¾il jenom desetikoleĀ•ko. Ty dva zuby tam chybĀ- a desetikoleĀ•ko nedokĀ;Ā¾e zĀ;voru zamknout do polohy, kdy jĀ; mohu vyndat klĀ-Ā•. ChvĀ-li jsem si myslela, Ā¾e to nĀ;jak oĀ¾ulĀ-m, prostĀ; obĀ; ramena zĀ;vory povytĀ;hnu kousek ven a pak uĀ¾ budu zavĀ-rat jenom na jeden zĀ;pad. Tak jsem to znovu rozmontovala, pak zase smontovala, klĀ-Ā• v zĀ;mku doprava i doleva bĀ;hal jak Ā;vĀ½carskĀ© hodinky a jĀ; si poklepala na rameno, jak jsem geniĀ;lnĀ-. JenĀ¾e - pak jsem chtĀ;la otevĀ™Ā-t dveĀ™e z bytu do chodby, Ā¾e zĀ;mek vyzkouĀ;Ā-m i z druhĀ© strany, a v tu rĀ;nu jsem mĀ;la po radosti. KvĀ;li povytaĀ¾enĀ© pĀ™eĀ•uhujĀ-cĀ- zĀ;voĀ™e, dveĀ™e Ā;ly otevĀ™Ā-t jenom na Ā;kvĀ-ru, protoĀ¾e ta blbĀ; povytaĀ¾enĀ; zĀ;vora u pantĀ~ pĀ™ekĀ;Ā¾ela.

TakĀ¾e znovu do Prahy,

reklamovat, aĀ•koliv mnĀ; bylo jasnĀ½, Ā¾e tĀ;Ā¾ko budu dokazovat, Ā¾e jsem mu sprĀ;vnĀ; uvedla typ zĀ;vory, ale alespoĀ^ ho sprdnu na dvĀ; doby, umĀlce. JĀ; zaplatĀ-m dalĀ;Ā-ch pĀ;t stovek a on tam snad namontuje sprĀ;vnĀ½ pastorek. Asi to tuĀ;il, narazila jsem tam na zavĀ™enĀ© dveĀ™e, z dĀ~vodu dovolenĀ©...

Tak jsem vztekle dupala po

VrĀ;ovicĀ-ch a abych se z toho alespoĀ^ vychodila, Ā™ekla jsem si, Ā¾e probĀ;hnu krĀ;snĀ; opravenou GrĀ©bovkou nahoru na Vinohrady a na MĀ-rĀ;ku skoĀ•Ā-m do Ā;Ā•kaĀ•ce.

Cestou jsem mĀ;-jela tovĀ;rnu

Kooh-i-noor, evidentnĀ; jiĀ¾ mimo provoz. NedĀ;vno jsem Ā•etla, Ā¾e v likvidaci je Kooh-i-noor Hardtmuth, kterĀ½ je tradiĀ•nĀ-m vĀ½robce vĀ½tvárnĀ½ch potĀ™eb. A teĀ• koukĀ;jm, Ā¾e i Kooh-i-noor Waldes, tradiĀ•nĀ- vĀ½robce kovovĀ© textilnĀ- galanterie, ukonĀ;il provoz. TovĀ;rna po zamĀ-tnutĀ-dĀ; dickĀ½ch nĀ;rokĀ~ zĀ~stala v rukou lidĀ-, kteĀ™Ā- se podĀ-leli na krachu IPB. Letos na jaĀ™e objekt od nich koupila PraĀ;skĀ; sprĀ;va nemovitostĀ- a bude ji pĀ™estavovat na rezidenĀ•nĀ- Ā•tvrĀ;TĀ-m skonĀ•Ā- po vĀ-ce neĀ¾ sto letech svĀ;tovĀ; proslulĀ; ochrannĀ; znĀ;jmka KOH-I-NOOR.

Doma jsem si na internetu

veřejně o historii továrny, o době, kdy je třeba existovali němešlanci, kteří uměli sváťemeslo, o době, kdy jsme byli sváťováť proslulou prámyslovou zemí.

Patentka â€“

neboli stiskací-knožík - je spojen se dvěma jmény. Prvním byl velká eská podnikatel bařovskáho formátu a nefalšovaný sváťováť krájl knoflíká, Jindřich Waldes, a druhým zručným mechanikem Hynek Puce, bez kterého by nevznikl automatický stroj na výrobu patentek.

Tito dva

přinově založili společnost v roce 1902 firmu Waldes a spol. Následně ji v roce 1903 konstruktér Puce uvedl do chodu patentevratný vynález â€“ zakladačka, tedy patentový stroj na zakládání průin do stiskacích knoflíků, jinak patentek, které nahradila deset dnů výroby stiskacího knoflíku. A to znamenalo patentevrat v jejich výrobě, rást oblíbenosti v textilním průmyslu i u domácích úvadlenek, a tím samozřejmě i zvýšenou poptávkou. Nejen u nás, ale v celé Evropě a posléze i ve sváťtě. Výroba se rychle rozšířla a v roce 1907 postavili novou továrnu ve Vrbovicích, které zaměstnávala 300 dnůlá a záhy se stala největší v Rakousko-Uhersku.

Nejznámější

a nejprodávanější patentka se prodávala pod jménem Koh-i-noor, podle údajů největšího diamantu na sváťtě, který vážil 186 karátů. Starší pověst vyprávě, že drahokam stejného jména byl umístěn v oku staroindického boha. Když kamen poprve viděli perští dobyvatelé Indie proti slunci zvolali "KOH-I-NOOR" - šesky "hora sváťtla".

Známe logo

firmy â€“ Miss KINâ€“ vzniklo právě na lodi plující roku 1912 do Ameriky, kdy si Waldesova společnost Elisabeth Coyens šertem vložila do oka patentku a malá František Kupka ji zvalšnil na plátno. Grafik Vojtěch Preissig pohotově vytvořil logo firmy.

Jak pokrokově byla konstrukce strojů mechanika Hynka Puce, dokazuje právě automatické zakládáčka. Tento stroj po něm kolika mělo právěch nikoli zášadného řázu vyhovuje i dnešním, velmi širokým požadavkům výroby a totálně platí o šadě postupových nástrojů, jejichž konstrukce nebyla ani v švojem mnoha desetiletí předstíena. Ve šticích letech dvacátého století vyráběly Waldesovy firmy polovinu veškeré sváťové produkce kovových šnadel.

Waldes byl

vlastenecky založen a jeho šidovská původ ho za okupace záal ohrožovat na šivotě. Prozřavě ji dšadě ve poslal svou rodinu za mošme, avšak šim zšstal. Zapořil se do ilegálního odboje, ale nakonec byl zatěen a dva roky vězněn v koncentračních tábořech Dachau a Buchenwald. Pošvadě peněze nesmrděly ani okupantům, podařilo se jeho rodině za 8 miliónů korun vykoupit mu švobodu a letecky se dostal do Lisabonu.

Plavbu do New

Yorku však nepřeměšil, zeměmel za nevyjasněných okolností v květnu 1941 přemě zakotveně lodi v kubáňské Havaně.

Po válce byla firma na základě Benešových dekretů znárodněna. O tvárnu Waldese přimpravili u nás nacisti, a proto nešlo majetek v plném rozsahu restituovat zpět Waldesovým potomkům. Jindřich Waldes se mj. věnoval celá život sběratelství. Založil ve Vrážovicích Waldesovo museum a jaterněch spánadel, ale líkalo ho také umění. Vedle knoflíků sbíral obrazy, grafiku a sochy, zejména plátna svého přátele, malá Františka Kupky nebo grafické listy Josefa Váchala. Také zakoupil unikátní soubor gotických klenotů a spánadel, nalezených koncem 19. století zadržaných na Karlštejně. I přesto, že Waldesovi dávali celý majetek v restituci nezískali, věnovali tento €žKarlštejnský poklad z Waldesových sbírek v roce 1995 našemu státu a nyní je vystaven v Ústředním muzeu.

Jindřichu Waldesovi byla v roce 2000 posmrtně udělena medaile Za zásluhy.

Jak rozdílně proti hamounskému dědicům po Karlu Friedrichu Des Fours Walderode, za války byla Sudetendeutsche Partei...

25 let české soudy
žaloby rodu Des Fours Walderode odmítly jako neoprávněné.

Až letos došlo k opačnému verdiktu. Semilský soud, a v odvolání pak i Krajský soud v Hradci Královci, uznaly rodu Des Fours Walderode jejich požadavky v hodnotě téměř miliardy korun na majetku.

Tak jak vidíte, v tomto případě klidně došlo k prolomení Benešových dekretů a k oficiálnímu precedensu.

Deeres

(Moc chytrí a moc nářtvaní)